

דו"ח איכות

ידיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש ינואר 2017

מידע נוסף באתר התנועה: www.mqg.org.il

התפתחות חשובה בעתירת התנועה לבג"צ: נתניהו והיועמ"ש יצטרכו להסביר מדוע הוא עדיין מכהן כשר התקשורת – התנועה **עתרה לבג"צ** בדרישה להורות לנתניהו לפרוש מתפקידיו כשר התקשורת ושר החוץ; במקביל, התנועה פתחה גם במאבק ציבורי בנושא – אליו הצטרפו אלפי אזרחים תוך ימים בודדים; בין הסיבות למאבק זה של התנועה – ריבוי התיקים בהם מחזיק נתניהו (ראש הממשלה, שר החוץ ושר התקשורת) המרכזים בידו כוח רב, ובנוסף מביאים לכך שאין שר תקשורת ושר חוץ הקדישים את כל מרצם וזמנם לתחומים חשובים אלה; ההליך הפלילי והחקירות המתנהלות בפרשות בהן הוא מעורב, הנוגעות לתחום התקשורת, והשיחות עם נוני מוזס; ניגודי העניינים הרבים בהם הוא מצוי כשר התקשורת בשל קשריו עם בכירים בתחום (כגון שאול אלוביץ' – וואלה, יס, בזק ועוד) – ניגודי עניינים שכובלים אותו מלטפל בחלקים ניכרים משוק התקשורת; הקשרים עם שלדון אדלסון ו"ישראל היום"; מה שנראה כניסיון למוטט את השידור הציבורי; והירידה החדה בדירוג חופש העיתונות בישראל במדדים בינלאומיים בתקופת כהונתו. – כל אלה הביאו את התנועה לפתוח במאבק הציבורי והמשפטי בנושא; השופטים העניקו **צו על תנאי** בעתירה – המורה לנתניהו וליועץ המשפטי להסביר מדוע הוא ממשיך לכהן כשר התקשורת; עוד לפני הגשת העתירה התנועה פנתה ליועץ המשפטי במספר דרישות נוספות, וביניהן: **להרחיב את רשימת החשודים** בפרשה לכל מי שצריך ולהורות על פרסום הקלטות שבמוקד הפרשה; בנוסף, התנועה פנתה לרשות להגבלים עסקיים בדרישה שתפתח בחקירה האם מגיעהם של ראש הממשלה ומוזס מהווים ניסיון להסדר כובל.

הגשנו עתירה: לפעול בשקיפות ולמסור את כל המידע בעניין הניסיון להפוך את הבורסה לחברה למטרות רווח והענקת נכסיה לבנקים – התנועה עתרה לבית המשפט בבקשה לקבל כל חוות דעת המצויה בידי הרשות בעניין מבנה הבעלות בבורסה לניירות ערך, ובכלל בעניין זכותם הקניינית, לכאורה, של חברי הבורסה (שהם בעיקר הבנקים) – בבורסה ובנכסיה: "התקשורת של הרשות להסתיר את הנימוקים המשפטיים עליהם היא מתבססת, מעלה חשש כי הדבר נועד למנוע מן הציבור לבחון את טענות חוות הדעת, לקיים בעניין דיון ציבורי פתוח ולאטגר את התפיסות והמסקנות הכלולות בה, וכפועל יוצא – את רפורמת שינוי מבנה הבורסה כולה". חוות הדעת אותה מסרבת הרשות למסור לידי התנועה נוגעת באופן ישיר לסוגיה אקטואלית בעלת השלכות ציבוריות רחבות: שינוי היסטורי במעמדה התאגידי של הבורסה, הפיכתה לחברה למטרות רווח והענקת נכסיה לחברי הבורסה – שהם בעיקר הבנקים.

בקשה להבהרת עמדת משרד התקשורת על הפרות תנאי הרישיון של גולן טלקום – התנועה פנתה למשרד התקשורת בבקשה להבהיר את עמדתו באשר להפרות תנאי הרישיון של גולן טלקום על רקע הסכם רכישתה, לאחר מכתב תשובה מעורפל שהתקבל ממשרד התקשורת. במכתב שנשלח ממשרד התקשורת מפורטים צעדים והחלטות שנגקטו בעבר בנוגע לחילוט הכספים והחזרת אגרות התדרים ל"גולן טלקום", אך לא עונים לשאלה המרכזית האם משרד התקשורת אכן רואים בגולן טלקום באופן כללי כמי שלא הפרה את רישיונה (כפי שעולה מהדיווח המידי שפרסמה חברת "אלקטרה" בנושא).

בקשה לקבל מידע אודות מינוי מנהל רשות המים – התנועה פנתה לממונה על חוק חופש המידע בבקשה לקבל מידע ומסמכים אודות מינוי מר משה גראזי למנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב. מר גראזי מכהן כממלא מקום זמני לתפקיד מנהל הרשות. עד כה, עברו קרוב לחמישה חודשים ממינוי מר גראזי לממלא מקום מנהל הרשות. בהתאם להוראות חוק שירות המדינה, לשם הארכת הכהונה הראשונית לשישה חודשים, הייתה צריכה להתקבל הסכמת נציב שירות המדינה.

התנועה קוראת למשטרה לטפל בהסתה ברשת כנגד חיילים חרדים – בעקבות פרסומים ברשת על מיזם הקורא לצילום ופרסום תמונות של חרדים על מדים, פנתה התנועה למשטרה בבקשה לטיפול בנושא, חקירתו ומיצוי הדין עם האחראים לו.

התנועה לפרקליט המדינה: יש להגביל הסדרי טיעון עם אישי ציבור בכירים – שוב ושוב נחתמות עסקאות טיעון רכות ומקלות עם נבחרים וציבור בכירים במשק ובשלטון. לעמדת התנועה, כפי שהוצגה בפנייה לפרקליט המדינה, יש להימנע מחתימה על הסדרי טיעון עם אישי ציבור בכירים, למעט במקרים חריגים ביותר, ובכך לחתור למיצוי הדין עם גורמים אלו באמצעות ערכאות בתי המשפט ובאמצעותן בלבד, וזאת על מנת לחשוף את פרטי העבירות לאור השמש, להרתיע מפני ביצוע עבירות שחיתות ולחזק את רשויות אכיפת החוק על ידי הסרת כל חשש מליבו של הציבור למשוא פנים בהתנהלותן במקרים רגישים אלו.

הליך מינוי דירקטורים לחברות ממשלתיות – נבחרת הדירקטורים - התנועה לאיכות השלטון פנתה למנכ"ל משרד האוצר בהמשך לידיעות בעניין השעייתו של מר אורי יוגב מתפקידו לנוכח מסיבת העיתונאים שכינס בעניין הקמת "נבחרת הדירקטורים". התנועה פועלת מזה שני עשורים על מנת להביא להסדרת הליך מינוי הדירקטורים בחברות הממשלתיות ולהפיכתו לחף מהטיות פוליטיות ומשיקולים שאינם ענייניים. בין היתר בעקבות עתירות התנועה נעשו צעדים משמעותיים לקידום נורמות אלו. לפיכך, אנו מברכים על הליך מינוי ובחירת נבחרת הדירקטורים, כהליך ראוי שעניינו טיוב השירות הציבורי והצבת אלטרנטיבה ברורה להליכי מינוי שנעשים לא פעם על פי קשרים ולא על פי כישורים.

קריאה לשרת המשפטים להימנע מחקיקת חוק שנועד לפטור ראש ממשלה מכהו מהליכים פליליים - בעקבות הפרסום לפיו שרת המשפטים בוחנת לקדם יוזמה המגבילה את יכולתה של מערכת אכיפת החוק לאכוף את הדין על ראש הממשלה, פנתה התנועה לאיכות השלטון לשרת המשפטים להימנע מקידום הצעת חוק ברוח זו, ולהתנגד לכל הצעת חוק מעין זו, ככל שתגיע לוועדת השרים לענייני חקיקה ו/או לדיון במליאת הכנסת. התנועה קוראת לשרת המשפטים להימנע מלקדם כל הצעת חוק שתעמיד את ראש הממשלה (או כל גורם אחר) מעל לחוק. הדעת אינה סובלת הענקת "פטור מיוחד" מחקירה פלילית לאדם כלשהו, ואין זה משנה כלל עד כמה בכיר תפקידו. ההיפך הגמור הוא הנכון: דמוקרטיה איתנה נמדדת דווקא ביכולתה לנהוג באופן שווה ונטול משוא פנים באנשים הבכירים והחזקים ביותר.

פנייה ליועמ"ש: יש לפתוח בחקירה מידית בעניינו של שר הבריאות יעקב ליצמן – התנועה קוראת לפתוח בחקירה בעניין קשריו לכאורה של השר ליצמן עם חברות הטבק; התרומות שהוענקו לכאורה לעמותה של חסידות גור; הקשר עם עיתון "המודיע".

דרישה דחופה להפעלת סמכות הפיקוח על האגודות העות'מאניות – האגודות העות'מאניות הן אגודות שפועלות עד היום עפ"י החוק העות'מאני המיושן – שאינו כולל כללים בסיסיים של שקיפות, פיקוח ומנהל תקין. ביניהן כמה מהגופים החזקים במשק: קופות חולים, ההסתדרות ועוד. בהמשך לפעילותה ארוכת השנים בנושא, החודש פנתה התנועה אל השר דרעי בדרישה להפעיל את סמכות הפיקוח והבקרה על האגודות העות'מאניות, אשר ניתנה לו על פי חוק ואשר אינה מופעלת מזה שנים ארוכות, בניגוד לדין; ואם אין ביכולתו של משרד הפנים לעשות כן, לפעול לאלתר להעברת הסמכות למשרד המשפטים.

מכתב תמיכה ברמטכ"ל – אנו עדים להקצנה חסרת תקדים בשיח הציבורי כלפי בכירי השלטון בכלל, וכלפי הרמטכ"ל גדי אייזנקוט בפרט (בין השאר בעקבות פרשת החייל אלאור אזריה). התנועה איננה יכולה לעמוד מנגד כאשר דברי הארס וההסתה מופנים דווקא לכיונם של המגנים על הדמוקרטיה הישראלית ועל צבא הגנה לישראל. לפיכך, התנועה פנתה אל הרמטכ"ל בבקשה לתמוך בו לנוכח דברי הבלע, שחצו כל שיח לגיטימי ומקובל בדמוקרטיה, ולחזק את ידיו במאבקו לשמירה על שלטון החוק וערכי צה"ל.

פעילויות נוספות: פנייה למבקר המדינה: לפרסם את דו"ח הביקורת בעניין התנהלות קרן קיימת לישראל - התנועה פנתה למבקר המדינה ולנציב תלונות הציבור בבקשה להחיש את פרסום דו"ח הביקורת שנערך לגבי התנהלות הקרן הקיימת לישראל; בנוגע לרעיון לגיוס תרומות עבור חגיגות 70 שנות העצמאות של מדינת ישראל - התנועה פנתה לראש הממשלה לשרים בקריאה לשקול מחדש את ההחלטה לפנות לגיוס משאבים לחגיגות ה-70 באמצעות גיוס תרומות מגורמים פרטיים; בנוגע למינוי השר לשעבר יאיר שמיר ליו"ר התעשייה האווירית – התנועה פנתה לוועדה למינוי בכירים בשירות המדינה: הישאר עוצמאיים ומקצועיים ואל תשנו דעתכם שלא למנות את יאיר שמיר ליו"ר תע"א. על הוועדה לשמור על שיקולים מקצועיים ולא לשנות את דעתה לאחר שהובעו עמדותיהם של פוליטיקאים. דיון בעתירת התנועה לקבלת הדו"ח הסופי של ועדת שמגר – התנועה עתרה לבית המשפט בדרישה שיפורסם הדו"ח הסופי של ועדת שמגר, שדנה בנושא גיבוש מדיניות בניהול משא ומתן בעניין חטופים ונעדרים ישראלים. בחודש ינואר התקיים דיון בעתירה. דיון בבג"צ בעתירת התנועה למיצוי הליכי החקירה כנגד ניצב (בדימוס) מנשה ארביב, לרבות כתב אישום, בפרשת הרב פינטו – לאחר שנחתמה עסקת טיעון רכה ומקלה עם הרב פינטו, על-מנת לבצע "ניקוי אורוות" במשטרת ישראל – נראה שלא ממוצים הליכי החקירה שהתחייבו עליהם וששבשבלם נחתמה עסקת הטיעון. החודש התקיים דיון בעתירת התנועה בעניין.

פעילות התנועה במישור המוניציפאלי בתקופה האחרונה – עשרות אחוזים מפעילות התנועה נעשים במישור המוניציפאלי – ולמרות שהמאבקים האלה לא עושים כותרות, דווקא שם מתרחשת הרבה מהשחיתות ושם מנוהל הרבה מאוד הכסף הציבורי מצורפת דוגמא אחת מבין אינספור פעולות שהתנועה מבצעת יום-יום בתחום זה: ע"גר - התנועה פנתה למנהל האגף לניהול ההון ברשויות המקומיות על מנת לברר את אי מינוי מבקר פנים במועצה המקומית; גבעתיים - בעקבות פניות התנועה, משרד הפנים, האגף לביקורת ברשויות המקומיות הודיע כי יבחן את נסיעתו של ראש עיריית גבעתיים ועזרתו לפולין.